

існувати автономно і витіснити безпосередній досвід. Такі симулякри не є копіями світу, вони стають його заміниками, змінюючи уявлення про істинність і автентичність. Тому філософія інформації не обмежується описом процесів і технічних аспектів, а має критично досліджувати, як інформація формує колективні уявлення, впливає на соціальну реальність і визначає межі можливого.

У цьому контексті особливої актуальності набуває підхід до інформаційного суспільства як до складного соціокультурного феномену. Такий феномен виникає на перетині технічних інфраструктур, культурних моделей і щоденних комунікативних практик. Інформаційно-цифровий континуум не лише оптимізує комунікацію, а й змінює спосіб організації соціального простору. Він трансформує характер влади, структуру суспільних зв'язків, механізми контролю та участі у громадському житті. У цих умовах поступово стирається межа між природним і штучним, індивідуальним досвідом і алгоритмічним аналізом, людським рішенням і рекомендаціями цифрових систем. Це створює нову конфігурацію реальності, у якій людина діє не ізольовано, а в тісній взаємодії з мережами, даними та інформаційними потоками, що постійно переозначають її місце у світі.

Отже, філософія інформації формує нове розуміння реальності, у якій інформаційні структури визначають логіку соціальних трансформацій і водночас впливають на антропологічні характеристики людини. Інформація перестає виступати лише інструментом або засобом, оскільки вона набуває статусу середовища, у межах якого розгортається сучасне людське буття. Це середовище формує нові форми комунікації, нові конфігурації соціальної взаємодії, і, що найважливіше, новий спосіб взаємозв'язку між людиною та світом. Саме тому філософський аналіз інформації сьогодні повинен інтегрувати онтологічні, культурологічні та антропологічні виміри, пропонуючи цілісну концептуальну картину, здатну описати і складність цифрової епохи, і її глибинні наслідки для людського існування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Castells, M. (2010). *The Rise of the Network Society* (2nd ed.). Wiley-Blackwell.
2. Floridi, L. (2002). *What is the philosophy of information?* PhilArchive.
3. Floridi, L. (2004). *Open problems in the philosophy of information.* PhilArchive.
4. McLuhan, M. (1994). *Understanding Media: The Extensions of Man.* MIT Press.
5. Varypaiev, O., Nhumeniuk, S., Kotun, K., Volskyi, D., & Vernudina, I. (2025). *AI Philosophy: Challenges to Man's Identity and Moral Norms.* International Journal on Culture, History, and Religion, 7(Special Issue 1).
6. Варипаєв, О. М., Байрамова, О. В., & Сільвестрова, О. Ю. (2025) Емоційний інтелект та штучний інтелект: філософська рефлексія суб'єктності в процесах пізнання. *Філософія та управління*, 2(6).
7. Михайлюк, О. В. (2020). *Знак — текст — інформація (відмінності, спорідненість, взаємообумовленість).* *Філософія та політологія в сучасній культурі*.
8. Прудникова, О. В. (2016) *Інформаційна культура: концептуальні засади та світоглядний сенс.* *Вісник ХДАК*, вип. 55.

ПАНТЮШЕНКО А. В.

студент 2 курсу, спеціальність Журналістика,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ

PantiushenkoAV@krok.edu.ua

БУТ О. В.

кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри журналістики,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ

ButOV@krok.edu.ua

КУЛЬТУРА СПРОТИВУ: ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ІНІЦІАТИВ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ ЯК ЦИКЛІЧНІСТЬ ІСТОРИЧНОГО ДОСВІДУ

Актуальність дослідження: Досліджується роль цифрових медіа, журналістики, блогінгу та мистецьких ініціатив у формуванні національної ідентичності та інформаційної стійкості. Показано, що сучасні українські ініціативи мають глибокі історичні паралелі з країнами, що створювали незалежний культурний продукт.

Об'єкт дослідження: середовище України та інших країн в умовах війни та відбудови незалежності. **Предмет дослідження:** діяльність України та схожих на неї країн як елемент природної реакції на зовнішню загрозу знищення самосвідомості й нації зокрема.

Мета дослідження: проаналізувати різні антиколоніальні рухи та рухи спротиву як доказ логічної та очікуваної відповіді на війну фізичну та поглядів.

Сьогодні Україна є прикладом відродження рідної мови та культури. Створюються різні ініціативи з підтримки культури та відновлення рідної мови. Проте що каже статистика? Станом на кінець 2022 року 41% людей у повсякденному житті спілкуються виключно українською, 17% — переважно українською, 24% користуються обома мовами, 9% — здебільшого російською, а 7% — тільки російською. На сході та півдні країни українською говорять 29% опитаних, тоді як російською — 27%.

Для порівняння, у 2017 році лише українською розмовляли 34% респондентів, ще 15% — переважно нею. Двома мовами спілкувалися 25%, 14% частіше користувалися російською, а 12% — виключно російською. Таким чином, за п'ять років частка російськомовних українців зменшилася на 10%, тоді як кількість україномовних зросла на 9%.

Крім того, на початку опитування 87% учасників обрали українську як мову проведення інтерв'ю; навіть серед мешканців сходу та півдня цей показник сягнув 74%. Під час самого інтерв'ю реально розмовляли українською 74% респондентів, тоді як лише 13% спілкувалися російською і ще 13% — змішували обидві мови. [1]

Це говорить насамперед про досі триваючу деколонізацію всередині країни. Ця тенденція є вражаючою та логічною, якщо дивитися на історичні приклади інших держав, що вирвалися з-під прямого зовнішнього впливу. Візьмемо, до прикладу, антиколоніальні рухи та конкретних діячів, що сприяли культурній незалежності у своїх державах. Повчальну історію має Південна Корея. Вона проводила агресивну та цілеспрямовану політику культурної деколонізації, спрямовану насамперед на видалення залишків 35-річного японського колоніального панування (1910–1945 рр.). У післявоєнні роки діяла офіційна заборона на імпорту японських культурних продуктів (музики, фільмів, літератури), яка була поступово скасована лише наприкінці 1990-х років. Це дало великий поштовх до розвитку традиційних корейських мистецтв та пошуку симбіозу них із мультикультурним світом (згадати К-POP з їхніми BTS чого вартує).

Або згадаємо конкретних лідерів думок у боротьбі за незалежність Африки. Леопольд Седар Сенгор — сенегальський поет, мислитель і перший президент країни, один із засновників руху негритюд, що утвердив цінність африканської культури, чуттєвості й духовності на противагу європейським колоніальним уявленням про “меншовартість” чорної цивілізації. У своїй поезії він поєднав африканську міфологію, ритміку усного мистецтва та французьку форму, створивши нову літературну мову африканської ідентичності. Його ідеї стали важливим інтелектуальним фундаментом деколонізації та культурного самоствердження Африки.

Варто наголосити, що, хоч реакція України не є єдиним у світі прикладом гідної реакції на духовне й фізичне знищення нації, проте ми маємо плекати й робити усе можливе для розширення цього процесу, яке може зараз здаватися незворотним, проте потрібні щоденні зусилля кожного. Нам усім варто вчити історію країн, що вирвалися з пастки імперій – країн, що власноруч будували культурний мур.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Куликов А. 41% респондентів спілкуються виключно українською – це істотне зростання – Володимир Кулик про соцдослідження. *Громадське радіо*. URL: <https://hromadske.radio/podcasts/my-ie-buly-y-budem-informatsiynny-maraton/41-respondentiv->

[spilkuiut-sia-vykliuchno-ukrains-koiu-tse-istotne-zrostannia-volodymyr-kulyk-pro-sotsdoslidzhennia-u-hrudni.](https://sv.org.ua/2024/04/01/rozbudova-pivdennoyi-koreyi-pislya-vijny-1950-1953-rokiv/)

2. Розбудова Південної Кореї після війни 1950-1953 років - Стратегічна візія. Стратегічна візія. URL: <https://sv.org.ua/2024/04/01/rozbudova-pivdennoyi-koreyi-pislya-vijny-1950-1953-rokiv/>.

3. Богорадова Ю. Сенгор, Леопольд Седар Нійлан. *ВУЕ*. URL: <https://vue.gov.ua/Сенгор, Леопольд Седар Нійлан.>

СКАЛАЦЬКИЙ Ю. С.

студент 4 курсу, спеціальність Культурологія,
ВНЗ «Університет економіки та права “КРОК”»,
м. Київ

SkalatskyiYS@krok.edu.ua

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЯК ПРОСТІР СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ, КУЛЬТУРОТВОРЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УКРАЇНІ

Сучасні молодіжні центри в Україні набувають особливої ваги в умовах швидких соціокультурних змін, цифрової трансформації та викликів воєнного часу. Молодіжні центри перестають виконувати роль лише інфраструктурних об'єктів чи майданчиків для заходів, перетворюючись на простори формування сенсів та виробництва нових культурних практик. Молодь, яка живе в умовах фрагментованості соціального досвіду, отримує можливість знайти середовище для культурної рефлексії, творчості та пошуку власної ідентичності і саме тому важливо розглядати молодіжні центри не як соціологічний та/або управлінський елемент молодіжної політики, а як культурний феномен, що має глибший вплив на суспільні трансформації.

Станом на жовтень 2025 року в Україні функціонує 643 молодіжні центри та молодіжні простори, з яких 529 – молодіжні простори, а 114 – це повноцінні молодіжні центри. [1] Цей показник особливо важливий у контексті війни, бо збереження й розвиток такої ширшої мережі свідчить про стійкість культурної інфраструктури та її значення для громад. Молодіжні центри не лише підтримують молодь у кризових обставинах, але й виконують роль середовищ формування солідарності, взаємопідтримки та локальної культурної пам'яті. Тобто їх функціонування підтверджує, що культура – це не лише мистецтво, а й спосіб соціальної взаємодії та творення спільнот, що особливо актуально в умовах нестабільності.

У культурологічному вимірі молодіжний центр постає як активний культурний актор – простір, який створює й транслює власні символічні коди, підтримує певні форми комунікації та моделі поведінки. Атмосфера таких центрів формується через естетику простору, стиль взаємодії, відкритість до діалогу та безпечність середовища. Молоді люди отримують можливість експериментувати з ролями, виявляти унікальні форми самовираження та взаємодіяти з іншими у межах культурних практик, що виникають у центрі. Це сприяє накопиченню культурного капіталу – важливого ресурсу, який визначає здатність молоді брати участь у соціальних процесах і впливати на них.

У межах молодіжних центрів розгортаються різні форми культурних практик: від неформальної освіти та волонтерських ініціатив до творчих майстерень, мистецьких акцій, кінопоказів і дискусійних клубів. Тут надзвичайно важливо, що навіть тренінги або зустрічі часто стають більше, ніж звичайні навчальні формати. Вони сприяють формуванню культури взаємодії, навичок рефлексії та критичного мислення. Волонтерські заходи перетворюються на ритуали солідарності та підтримки, а творчі хаби стають місцями виробництва нових форм молодіжної медіакультури. Тобто, кожна активність у центрі набуває культурологічного виміру, бо формує у молоді здатність інтерпретувати досвід і взаємодіяти з ним на символічному рівні.

У цьому контексті важливо зазначити, що в Україні вже 95 молодіжних центрів і просторів є інклюзивними, що робить їх відкритими для молоді з інвалідністю. [2]